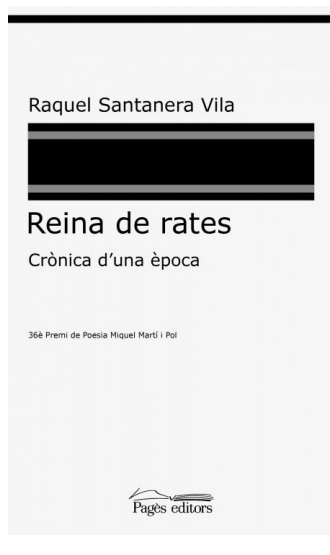

Destruir, digué ella

Pàgina inicial / Destruir, digué ella

[< Anterior](#) [Següent >](#)

Francesco Ardolino

Més enllà dels judicis de valors, l'escriptura de Santanera destaca dins el panorama català contemporani per la seva voluntat programàtica i per la solidesa de les seves manifestacions . Si la *Teologia poètica d'un sol ús*, el seu llibre d'exordi de 2015, entrava dins del camp de la gnoseologia a través de la construcció d'una divinitat efímera i fictícia; si *De robots i màquines o un nou tractat d'alquímia* (2018) amagava, sota el pretext de la ciència-ficció, una mirada sociològica; ara, aquest darrer recull ens transporta a unes reflexions fenomenològiques, amb una mirada més personal que, de tant en tant, deixa filtrar, per unes esclatxes, petits tributs cap a l'autobiografia.

Autoria: **Raquel Santanera Vila**

Títol: **Reina de rates**

Primer de tot, ve l'estructura: les tres parts que articulen el conjunt, amb expressions fantasmagòriques i captivadores que fan l'ullet a debats filosòfics dels darrers anys («La violència i el simulacre»; «Apologia de la violència afectiva»; «Conclusions o les cendres»), es podrien rebatejar sota els noms de Gestació, Fagocitosi i Dispersió. De fet, més que de seccions, es tracta de moviments d'un gran poema simfònic i només ens hem de preguntar si l'ordre seqüencial dels seus elements representa una progressió o una circularitat. Per coronar aquesta disposició, després d'una «Introducció al cas» que ens proposa una explicació pseudoenciclopèdica del títol del volum, ens trobem amb el poema «salve reina salve rata» que fa de preludi *maudit* a tota la resta del llibre. I és una obertura necessària, perquè el *Doppelgänger*, amb la imatge de la germana, remet a una tensió homoeròtica (la referència a Maria Mercè Marçal és gairebé obligatòria) i, alhora, a un element sinistre. I encara més: aquesta figura, que beu del que coneixem com a mite de l'androgín (en el qual se sol oblidar que els éssers «enganxats» poden ser del mateix sexe), es reforça en els poemes següents, tant quan intervé directament en les vicissituds textuais (a «caient», les germanes són espectadores televisives i al mateix temps metamorfosis antròpiques de les torres bessones), com quan queda a la penombra, darrere un ús de la primera persona plural que, si fa no fa, correspon al dual, el nombre gramatical de la parella en el grec antic. Aquesta explosió de la nostra història més recent s'escenifica, en el llibre, més aviat com una implosió, on fragments i estelles queden enviscolats en una mena de magma final: imatge i símbol d'un univers en descomposició com el que apareix a «la feina dels ídols». Aquesta guerra iconoclasta envaeix la segona secció i «vintage kimono» fa pudor de plàstic cremat i de fotos que circulen a la xarxa devorant la realitat, com en els pitjors panorames augurats per Baudrillard. Comencem a estirar fils: «siameses» reprèn el leitmotiv de les bessones, mentre que sospitem que la carnissera que apareix a «esoterisme fanàtic I» és la nova carta d'un tarot que, a «visió», no vaticina el futur sinó que —com una actualització dels arcans de Jung— es fa servir per entendre l'angoixa i la buidor d'un jo malalt de fama. «t'odio. / has inventat un jo que no canvia mai», diu la veu poètica, que ha caigut en el parany d'un món en transformació perenne, abans de mudar-se per assistir a un «còctel per a la posteritat». I, finalment, amb la tercera secció, arriba el «desdoblament»: en una atmosfera d'espera messiànica per a l'anorreament definitiu, el subjecte

arrega de tots els seus pesos mortals fins a fer-se ànima i volar. I

ix, en el poema en què això s'hauria de realitzar, «despossessió que no vol dir deixar de ser» (per cert, un títol que juga amb l'incipit d'un epigrama de Montale: «Déconfiture non vuol dire che la crème caramel...»), el jo que es desfà a poc a poc no podria ser, també, una caricatura irònica d'una esperança ridícula? I si la promesa («ben aviat podràs volar») no fos res més que la còpia en carbó del que l'«ascensió» dels esperits impossible de la primera secció ja ens havia assenyalat («quan acabin d'ascendir / el calvari de la possessió / ens regirarà les carteres»)?

12 de maig de 2022 | Categories: Poesia, Ressenyes, número 94 | Tags: Francesco Ardolino

Comparteix aquest article. Tria la teua plataforma

